

2. Філософія права: навч. посібн. / О.Г. Данільян, Л.Д. Байранча, С.І. Максимов та ін.; за заг. ред. О.Г. Данільяна. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 272 с.

УДК 341.824.338.45(043.2)

Ковальська Я.В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

СУЧАСНИЙ СТАН ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕФОРМУВАННЯ КОСМІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

До категорії сучасних викликів, які стоять перед космічною галуззю України, належить актуальна проблема правового забезпечення подальшого ефективного розвитку національної космічної діяльності. Слід констатувати, що чинне космічне законодавство України не відповідає об'єктивним закономірностям і тенденціям існування та розвитку космічних відносин. Сьогодні можемо спостерігати очевидний розрив між потребами космічної практики та її нормативно-правовим закріпленням, що обумовлює необхідність реформування національного космічного законодавства, зокрема, удосконалення інструментів системи державно-правового регулювання діяльності у сфері дослідження та використання космічного простору. У цьому контексті актуального теоретичного та практичного значення набуває вивчення й аналіз проблемних питань космічного законодавства України, практики його застосування.

Після розпаду Радянського Союзу, володіючи потужним науково-технічним і виробничим космічним потенціалом, Україна як самостійний учасник міжнародних відносин розпочала свій тернистий шлях у напрямі проведення наукових космічних досліджень, створення ракетно-космічної техніки, використання космічного простору.

Найпершим актом національного космічного законодавства став Указ Президента 29 лютого 1992 р. № 117 «Про створення Національного космічного агентства України», яким закладено правові підвалини для становлення та розвитку космічної галузі України, формування національного космічного права. Утворення космічного агентства відбулося при Кабінеті Міністрів України. На космічне агентство покладалася, зокрема, розробка концептуальних основ державної політики в галузі дослідження й

використання космічного простору; координація діяльності органів державної виконавчої влади, науково-дослідних установ, підприємств і організацій космічної галузі з питань організації та проведення космічних робіт [1, с. 92].

Водночас невідкладного вирішення потребувало створення економіко-правових умов для збереження та розвитку космічної галузі, визначення пріоритетних напрямів космічних досліджень наукового, прикладного та оборонного характеру; перспектив міждержавного і міжнародного співробітництва, реалізації космічних проектів тощо. Реагуючи на пострадянські космічні виклики, космічним агентством разом із Конструкторським бюро «Південне» та Академією наук України розроблено стратегічний документ української космонавтики – проект космічної програми [2].

Надалі Урядом України була затверджена до виконання Державна космічна програма України на 1994–1997 рр., якою передбачалися та реалізовані закладені заходи щодо збереження наукового та виробничого потенціалу космічної галузі національної економіки і безпеки країни, а також виходу України на міжнародні ринки космічних послуг [3].

Основоположне значення для подальшого розвитку космічної галузі має забезпечення ефективного державного управління космічною діяльністю. Єдиним компетентним державним органом, який забезпечував формування і реалізацію космічної політики, був центральний орган з питань космічної діяльності – ДКА України. Однак у 2012 р. зазначена норма Закону України «Про космічну діяльність» зазнала істотного корегування. Нею передбачається розмежування органу державного управління на орган, який цією нормою забезпечує формування космічної політики, і орган управління, який забезпечує реалізацію космічної політики.

З метою забезпечення ефективного функціонування космічних підприємств державного сектору в умовах ринкової економіки, виготовлення ними наукоємної конкурентоспроможної космічної продукції актуальним є проведення економіко-правових досліджень щодо доцільності та наслідків здійснення їх організаційно-господарських перетворень: приватизації, корпоратизації чи утворення космічної корпорації. За будь-яких умов функціонування відносин, для забезпечення сталого розвитку космічної галузі, важливо зберегти виробничі та інтелектуальні ресурси, на яких тримається національна космічна галузь, що має стратегічне значення для розвитку економіки України [4, с. 15].

Отож, потрібно створити повноцінну науково обґрунтовану правову базу розвитку національної космічної діяльності.

Виходячи з вищенаведеного можна стверджувати, що основним завданням кодифікації є приведення чинного національного космічного законодавства у відповідність з потребами сучасного етапу та перспектив розвитку відносин у сфері дослідження й використання космічного простору. Тобто процес кодифікації повинен заповнити існуючі прогалини у правовому регулюванні космічно-правових відносин; усунути суперечності, наявні у чинному космічному законодавстві, колізії та дублювання; сприяти розробці нових універсальних космічно-правових норм; виключити застарілі та неефективні норми.

Література

1. Про створення Національного космічного агентства України: Указ Президента України від 29 лют. 1992 р. № 117. Космічне право України: Збірник національних і міжнародних правових актів. 5-те вид., переробл. та допов. / відп. ред.: Е.І. Кузнєцов, Н.Р. Малишева. Київ: Атіка, 2007. С. 92.

2. Космічна програма України: постанова Президії Академії наук України від 06 січ. 1993 р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001550-93>

3. Про затвердження Державної космічної програми України: постанова Кабінету Міністрів України від 07 черв. 1994 р. № 371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/371-94-%D0%BF>

4. Про космічну діяльність: Закон України від 15 лист. 1996 р. Космічне право України: Збірник національних і міжнародних правових актів. 5-те вид., переробл. та допов. / відп. ред.: Е.І. Кузнєцов, Н.Р. Малишева. Київ: Атіка, 2007. С. 28.

UDC 347.2:94(043.2)

Kovrygina O., student,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific advisor: Vodolaskova K.Yu., Ph.D., Associate Professor

FEATURES OF CIVIL AND LEGAL REGULATION OF PROPERTY RELATIONS ON THE TERRITORY OF UKRAINE DURING THE LITHUANIAN-RUS PRINCIPALITY

Property relations are voluntary social relations concerning the ownership, use or transfer of immovable and movable property and other material goods from one subject to another.